

PATIENTSÄKERHET

1558 »Blödning« var spricka i skenbenet

Viktigt utreda tilltagande besvär

Stroke borde ha misstänkts

1559 Appendicit misstogs för magkatarr

DEBATT OCH BREV

1560 Lean-marknaden passar inte i sjukvården *Eric Bertholds*

1561 Hur mycket behöver sjukvården veta om oss? *Fia Ewald*

1562 Patientsäker sjukvård kräver tillräckligt med vårdplatser *Jan Halldin*

1563 Läkarförbundet: Satsa på beslutsstöd vid läkemedelsförskrivning *Mikael Rolfs, Per Johansson*

1564 Vad är ett »Centre of Excellence« och vem ska utnämna ett sådant? *Marianne Brehmer*

Mer debatt på webben

Papperslösas rätt till sjukvård: Bristen på lagstiftning lägger stort ansvar på vårdpersonalen *Erika Sigvardsdotter*

KULTUR

1565 Avundsjukans sociala smärta, skadeglädjens sanna lycka *Niels Lynoe*

Foto: Ulf Palm/Scampix

DEBATT Lean-marknaden passar inte i sjukvården, menar Eric Bertholds. Sidan 1560

Förra veckans webbfråga

SKULLE ÖKAD SCHEMALÄGGNING GE BÄTTRE VÅRD?

Sommaren 2010:

nr 24–25, utgivning 16/6
nr 26–28, utgivning 30/6
nr 29–31, utgivning 21/7
nr 32–33, utgivning 11/8

1568 Outtömlig idéspruta, konstnär och läkare

1559 LEDIGA TJÄNSTER

1572 PLATSANNONSER

1588 MEDDELANDEN

1590 INFORMATION FRÅN LÄKARFÖRBUNDET

W Artiklar märkta med W-sigillet har varit förhandspublicerade på Lakartidningen.se

R Artiklar märkta med R-sigillet har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Lakartidningens stab av 220 fasta och 350 extraordinarie vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

REFLEXION

»Vi är alla mutanter«

Ovanstående citat är hämtat ur en artikel med titeln »Genomic medicine – an updated primer« (N Engl J Med 2010;362:2001-11). Om man i likhet med mig är föga bevärdad i den genetiska forskningens landvinningar är detta en informativ och intressant läsning.

Artikeln innehåller bland annat en utförlig ordlista över begrepp som nog är självklara för de någorlunda insatta men som för många andra utgör en bra hjälp för att förstå aktuella diskussioner.

Rubriken syftar på att det inte finns någon »normal« mänsklig genomsekvens, vilket ju förklarar den humana diversifieringen. Dock är det så att 99,6 procent av basparen är identiska från person till person. Den stora variationen förklaras av att de återstående 0,4 procenten utgörs av ungefär 24 miljoner baspar. I dag kan ett datachip användas för att detektera en miljon olika variationer i baspar i ett mänskligt genom. En process som tar några

timmar och kostar några hundra dollar. För bara åtta år sedan skulle samma process ha tagit månader av arbete av ett helt team, till en kostnad av mer än 500 000 dollar.

Även om vi hittills bara sett begränsade användningsområden i vanligt kliniskt arbete av dessa framsteg kommer säkerligen genetiken att få en snabbt ökande betydelse i framtiden. Ett aktuellt svenskt forskningsprojekt, som kan vara ett viktigt led i denna utveckling, är Life Gene-projektet. Generna hos en halv miljon svenskar ska kartläggas och sparas i en biobank. Jan Wahlström, som är sakkunnig i Statens medicinsk-etiska råd, efterlyser en debatt om den genetiska integriteten hos deltagarna, som han anser är i fara.

Framsteg skapar ofta nya problem. En bra debatt, som förhoppningsvis blir följden av Wahlströms uttalande, är ofta det som kan initiera lösningar av problemen. ■

»Framsteg skapar ofta nya problem. En bra debatt, som förhoppningsvis blir följden av Wahlströms uttalande, är ofta det som kan initiera lösningar av problemen.«

Jan Östergren
medicinsk
huvudredaktör

jan.ostergren@lakartidningen.se